

Motto: Herra C.M. Smitt on löytänyt 3 kilon painoisen kultamöhkälleen eilen.

Californian Uutiset.

Kultamöhkäle.

Seuraava keskustelu tapahtui eräällä kultakaivoksella Californiassa.

Rouva Smitt oli lahjoittanut miehelleen kauniin 3 kilon painoisen poikalapsen. Eräs kullankaivaja ilmoitti tästä leikillään paikkakunnan sanomalehdessä, että herra Smitt oli löytänyt 3 kilon painoisen kultamöhkälleen. Sanomalehden toimituksesta lähetettiin uutisten kerääjä hankkimaan lisätietoja kultamöhkäleestä.

Seuraava keskustelu syntyi rouva Smitt'in ja reportterin välillä:

Toimittaja: Asuuko herra Smitt täällä ?

Rouva: Kyllä hän asuu.

T: Onko hän kotona?

R. Ei ole

T. Minä olen kuullut, että hän olisi löytänyt 3 kilon painoisen kultamöhkälleen.

R: Luulen sen olevan vain pilaa.

T: Voitteko näyttää minulle se kaivos, josta möhkäle löydettiin.

R: Minä luulen, että mieheni tulee vastustamaan sitä.

T: Onko se kaivos kaukana täältä ?

R: Ei se on aivan lähellä.

T: Kuinka kauan herra Smitt on työskennellyt kaivoksella ?

R: Ainoastaan yhden vuoden .

T: Oliko herra Smitt ensimmäinen joka työskenteli kaivoksella ?

R: Hän luuli ainakin niin .

T : Voitteko sanoa, onko se työ erittäin vaikeaa?

R : Kyllä se oli ensin alussa, mutta nyt se jo menee paljon paremmin.

T : Onko veden paljous suuri hänen kaivoksellaan ?

R : Täydellisesti riittävä .

T : Onko herra Smitt tavannut pohjaa kaivoksella ?

R :

Rouva : Ei aivan, mutta kyllä hän on hyvin lähellä ollut.

Toimittaja: Luuletteko sieltä löytyvän useampia kultamöhkäleitä ?

Rouva: Kyllä, jos kaivoksella ahkerasti työskentelee.

Toimittaja: Onko hän työskennellyt kaivoksella sen jälkeen kun hän löysi kultamöhkäleen ?

Rouva: Ei ole, mutta keskustelimme siitä eilen illalla, olisiko aika taas aloittaa.

Toimittaja: Onko hänellä ketään apulaista siinä työssä ?

Rouva: Ei muita kuin minä, mutta minä teenkin parhaani.

Toimittaja: Luuleeko rouva, että hän myy kaivoksensa ?

Rouva: Ei, sillä hän on erittäin ihastunut työhönsä siellä.

Toimittaja: Voisinko saada nähdä tuon kultamöhkäleen ?

Rouva: Varsin kernaasti - hän poistui toiseen huoneeseen ja toi nähtäväksi teshakkaan poikalapsen

Silloin reportti putosi istuallan.

Korkeasaari 16 / 6 37

Hyvä Veli.

Kiitos kirjeestä ja 5 dollarista . Kirjeet näkyvät viipyvän nykyisenä tekniikan voittokulun aikana liian kauan, kun et vielä touku-kuun 30 p:nä ollut saanut kirjettäni. Toivottavasti nyt olet jo saanut ja ehkä vastauksenkin kirjoittanut. Kiirehdin vastaamaan heti kirjeesi, jonka olen nyt kahteen kertaan lukenut, ja soittanut ulkoministeriöön, ja saanut tietää konsuli Jalaksen osoitteen. Hän asuu Mechelininkatu 12, C 119. Muihin toimiin en ole vielä ryhtynyt. Odotankin nyt vastausta edelliseen kirjeeseeni, ennenkuin voin mihinkään toimiin ryhtyä. Jos Jalakanen ryhtyy joihinkin puuhiin, tarvitsee hän samat tiedot, nim. että filmiherrojen on tiedettävä minkälainen esityskone teillä on. Lähetätkö kuvia palavalla nauhalla, vai palamattomalla. Näistä seikoista pyysin tietoja edellisessä kirjeessä.

Kiitos muuten yksityistiedoistasi. Olivat sangen mielenkiintoisia. Elävätkö vanhempasi täällä vielä ? En ole kuullut heistä mitään. Vanhoja tuttuja en ole vuosikausiin tavannut. Ainoa, jonka joskus näen, on veljekset Kalliomäki, mutta eivät hekään en liiku enää työväenpiirissä, vaan ovat hautautuneet OTK:n piiriin. Muuten osuuskauppaherrat täällä ovat loitonneet työväenpiireistä kokonaan. Ainiharva on enää aktiivisesti mukana hommissa.

Minulla ei nyt ole erikoisempaa asiaa, mutta kiirehdin vaan vastaamaan kirjeesi ja odotan vastausta kirjeeseeni.

Tuus

Box 69,

Sudbury, Ont.

Canada

30 toukokuuta 1937

Hyvä Veli!

Sain aikanaan postikorttisi. Kiitos siitä.

Olen sen jälkeen odottanut kirjettä, mutta tähän mennessä sitä ei ole vielä saapunut.

Haluan tiedottaa Sinulle kuitenkin seuraavista asioista sen minun filmihommani suhteen:

Palasin eilen Montrealista, missä olin kaksi päivää lataamassa Suomen täkäläistä pääkonsuli A.J. Jalkasta minun filmiasiani edistämistä varten. Jalkanen lähti näes eilen matkalle Suomeen, missä hän tulee viipymään lomalla syksyyn saakka. Hän lupasi ajaa sitä minun asiaani, yksinoikeuksien saannista tälle mantereelle.

Tässä filmihommassa on minulla yhtiömiehenä sudburylainen kauppias Karl Lehto, entinen ammattipainija, joka on ollut Jalkasen kanssa "väleissä" pitemmän aikaa. Vaikka meidän yhtiösopimuksemme edellyttääkin, että minä tulen hallitsemaan enemmistöä osakkeista, jos kykenen, niin siitä huolimatta esitettiin asia hänelle siten, että Lehto tulee olemaan määrääjänä. Tämä oli tarpeellista siitä syystä, että ukko saadaan ajamaan asiaamme sitä paremmin. Tarjosimme hänelle 1/10 osuutta yhtiössämme vapaasti siinä tapauksessa, että onnistuisi solmiamaan yksinoikeudet edellyttävät sopimukset siellä meidän hyväksemme. Hän kieltäytyi siitä ilmeisestikin kahdesta syystä. Ensiksi siksi, että ei tunne filmialaa yksityiskohtaisesti ja epäili sen vuoksi mahdollisuuksiaan ajaa asiaamme siihen määrään saakka. Toiseksi hän nähtävästikin on todella kunniallinen mies, jonka virkamiesetiikka ei salli hänen hyväksyä moisia etuisuuksia. Kaikesta huolimatta hän lupasi ajaa asiaamme parhaalle mahdollisella tavalla ja asettaa meidät yhteyteen siellä filmejä valmistavien yhtiöiden kanssa. Hän sanoi sen olevan kaiken lisäksi virkavelvollisuutensa, pumattakaan siitä, että hän on varsin myötätuntoinen hankettamme kohtaan. Lopuksi hän suostui tinkimään meidän kanssamme ensimmäisen sopimuksen sellaisesta kahden tunnin ohjelmasta, mihin sisältyisi Juha. Tämä ohjelma saattaisi mahdolliseksi toiminnan alkamisen täällä, ainakin vähäisessä mittakaavassa. Se olisikin kovin tärkeätä, sillä olisi parasta saada vähän kokemusta, koska minulla eikä Lehdollakaan ole sen enempää kokemusta kuin mitä tavallisella kuvissa kävijällä on. Mutta tässä on kuitenkin mahdollisuuksia tehdä elantonsa helpolla ja mahdollisesti hiukan enemmänkin.

Miksi olen kertonut Sinulle näin yksityiskohtaisesti tästä asiasta johtuu siitä, että käsität asiat siltä varalta, jotta saat-taisit joutua tekemisiin tämän konsulimme kanssa.

Sivumennen sanoen annoin hänelle valtuuden tarjota aina 500 dollariin saakka moisesta ohjelmasta, edellyttäen että saamme ikuisiksi omaisuudeksemme ja yksinoikeudeksemme Juhan ja täytefilmit, ja lukuisin toisarvoisin edellytyksin.

Meidän tarkoituksenamme on perustaa yhtiö: Finnish Film Society Limited (Suomalainen Filmiseura) ja iskeä sen avulla minulle elanto ja vieläpä voittoakin suomalaisesta kulttuurista. Jos todella voisimme saada sellaiset tämän mantereen yksinoikeudet joita olemme kuvitelleet, niin siinä olisi "sisällä" hiukan rahaakin. Mutta canadalaiset oikeudet eivät ole kuin varsin mitättömät, mutta pitävät nekin yritteliään miehen mukavassa leivässä. Katsos, tämä Canadian suomalaisperuinen seurakunta kun ei ole kuin vain 1/10 yhdysvaltalaisesta.

Kaikessa tapauksessa pitäisi toimia niin että saamme yhden kahden tunnin ohjelman mahdollisimman pian ja että sitä esitettäessä neuvotellaan oikeuksien hankkimisesta koko tätä manteretta varten.

2. - 30 toukok. 1937 Helmannille

Jos saattaisi olla asiat siten, että olisit ollut jo niiden filmiherrojen kanssa puheissa ja tehnyt heille ehdotuksia ja että he olisivat tehneet vastaehdotuksia, niin kehoittaisin Sinua vaivautumaan ja asettumaan yhteyteen sen meidän konsulimme kanssa heti hänen sinne saavuttuaan, mikä tapahtunee yksin aikoihin tämän kirjeen kanssa, ellei ukko liene ehtinyt sinne jo edellä. Tämä on tärkeätä siksi, että hän ei tekisi ehkä tarpeettoman korkeita tarjouksia ja pilaisi siten asiaamme. Olehan siis hyvä ja yritä onkia mies käsiin niin pian kuin saat tämän kirjeen tai kun hän saapuu sinne. Saanet hänestä tiedon ulkoministeriöstä - sen konsulaattiosastosta tms. Muista sitten, että se kauppias Lehto on tämän homman päämies, mikäli tämä konsuli ja kaikki herrat siellä ovat kysymyksessä. Olemme arvelleet Lehdon kanssa, että ei se liene asialle eduksi, että hyvin tunnettu punikki esitetään päämiehenä.

Mikäli on kysymyksessä herrojen siellä lämmittäminen, niin muista puhua paljon suomalaisen ja kansallisen kulttuurin edistämisen tärkeystä kaukaisella vieraalla maalla asuvien suomalaisten veljämme keskuudessa. Samoin siitäkin, että se on saatava liikeyrityksen pohjalle, sillä harrastelun kautta siitä ei tule tuskin mitään, koska tähän mennessäkään ei liene esitetty tuskin mitään sen paremmin täällä Canadassa kuin rajan eteläpuolellakaan.

Edelleen haluaisin tietää miten se meidän konsulimme edustaa meitä siellä - jos Sinulla lienee mitään mahdollisuuksia sen selville saamiseen. Tarjosimme hänelle 1/10 täysin maksetun osan yhtiössämme jos olisi sitoutunut hankkimaan meille yksinoikeudet ja samalla sitonut kätensä niin että ei olisi voinut toimia filmien suhteen kenenkään muun hyväksi täällä. Mutta kuten sanoin, kieltäytyi hän siitä ja minulla on kaikesta huolimatta syytä epäillä hänen motiivejaan. Edelleen Lehto haluaisi tietää, miten tämä hänen vanha ystävänsä toimii hänen hyväkseen ja minun hyväkseni.

Sille Jalkaselle voit sanoa, että olet toimittanut tiedusteluja minun pyynnöstäni ja että olen valtuuttanut Sinut toimimaan puolestamme parhaalla mahdollisella tavalla. Mutta nyt kun olemme valtuuttaneet tämän konsulin, niin Sinun valtuutesi päättyvät siihen, etlette mahdollisesti voi lyödä päätänne yhteen saadaksenne asiat luistamaan toivomuksiemme mukaisesti mahdollisimman pian. Tämä konsuli lienee tavallinen porvari ja käsittele häntä sen mukaisesti.

Koska et pyytänyt kuin viitosta ja koska olen parhaillaan tiukalla, niin en lähetä enempää. Mutta saat olla vakuutettu, että korvaan kulusi, ja runsaasti siinä tapauksessa että tämä hanke lähtee luistamaan.

On mielenkiintoista tietää, että olet hovimestarina. Arvaan, että lisäät siihen renensanssikauteen mitä se teidän kapakkakulttuurinne (anteeksi törkeä termi) siellä elää, huomattavasti loistoa ja väriä, mikäli se on mahdollista niin plebeijimäisessä tapauksessa kuin minkä Korkeasaari ja proletariaatti siihen varaavat. Saattaisit mahdollisesti päästä siihen käsitykseen, että olen raittiusseuralainen. Niin ei asia kuitenkaan ole, vaikka en ole mikään juoppokaan. Pidän edelleenkin hyvistä ruuista ja juomista sekä naisista, mikäli elämän materiaalin puoli on kysymyksessä. Olen tosin kovin yksiaviainen, joten ei ole paikallaan puhua "naisista".

Sitten kun kirjoitin Sinulle viimeksi, kuinkahan monta vuotta siitä lieneekään, olen ollut vaikka minkälaisessa myllyssä. Panen tähän lyhyen autobiografian valistamistasi varten:

Vuonna 1928 työskentelin Vapauden canadalaisten uutisten toimittajana. Vuoden 1929 alussa sain potkut kun annoin suurelle torontolaiselle päivälehdelle haastattelun Muurmannin legioonasta ja muista kysymyksistä. Lehti sai siitä ensiluokkaisen sensatiopalan. Oli muuten minulta tyhmästi tehty.

Sen jälkeen työskentelin metsätyöläisten liiton aluesihteerinä ja liiton suomalaisen kuukausilehden toimittajana vuoden 1931

3. - 30 toukok. 1937 Helmannille

alkupäiviin saakka.

Maalisk. 1931 alkaen menin Albertan maakuntaan (Kalliovuoriston ja aavikon yhtymämaakunta). Toimin siellä vallankumouksellisen ammattiyhdistyskeskuksen piirijärjestäjänä, engalanninkielisen kaivostyöläisten lehden toimittajana ja taloudenhoitajana sekä huomattavana miehenä kommunistipuolueen piirikomiteassa. Niin, että olen ollut noin vuoden päivät englanninkielisen (kaksi kertaa kuussa ilmestyneen) lehden toimittajanakin. Vaikeatahan se oli, mutta minä sen lehden toimitin kaikesta huolimatta, vaikka en ollut silloin edes niinkään pitkällä englanninkieleessä kuin tänään. Minä nostan hattua itselleni tuosta saavutuksesta. Tarmoa siinä tarvittiin. Kun lehti sai sitten canadalaissyntyisen kaivostyöläisen toimittajakseen ja taloudenhoitajakseen, niin lakkasi se pian sen jälkeen ilmestymästä miehen kehouden takia. Lienee ollut ehkä hiukan muitakin tekijöitä, mutta pääasiallinen vika oli miehessä. Kun Vapauduin Albertasta 1932 lopulla niin jouduin Torontoon, missä toimin kansallisen työttömäin liikkeen sihteerinä noin puolentoista vuoden ajan. Se oli melko huomattava asema yhteiskunnallisessa merkityksessä. Sitä häyttasi vaan se, että puhun englantia vaikeudella, vaikka kirjallisesti hallitsen sen melko hyvin. Torontossa ollessani olin myöskin puolueen laittomana ollessa lisäjäsenenä (tilapäisenä) kompuolueen poliittisessa komiteassa. Kesällä 1934 jouduin takaisin Vapauteen, työskennellen pääasiassa etusivulla, mutta myöhemmin pakinoitsijana ja päätoimittajan poissa ollessa tein myöskin hänen työnsä.

Mainitun ajan kuluessa (sitten vuoden 1928) jouduin kolme kertaa vangituksi. Vuonna 1930 Vappukulkueessa ja 1931 työttömäin kansainvälisenä mielenosoituspäivänä Sudbryn kaupunginvaltuuston kokouksessa, mikä~~tti~~ oli kutsuttu koolle ottamaan vastaan mielenosoittajien lähetystön, minkä jäsen olin. Kun väittelin pormestarin kanssa, niin edeltäpäin laaditun suunnitelman mukaisesti minut vangittiin. Edellisestä sain sakkoa ja jälkimäisessä jutussa vapauduin täydellisesti, tietenkin pitkän oikeudenkäynnin jälkeen. Sitten kun olin päässyt Albertaan, jouduin siellä pian (kesäk. 30 p:nä) vangituksi suuren yksinäisten hätäaputyöläisten lakon yhteydessä. Olin mainitun lakon johtajana erään toisen kanssa. Pidettiin 23 päivää vankeudessa ennenkuin vapautettiin \$5,000 takausta vastaan. Täällä näes vapauteen takuuta vastaan syytetyt oikeudenkäyntiin saakka kaikissa muissa paitsi murhasyytöksissä ja raiskausjutuissa. Vapauttaminen tapahtuu useinkin heti sen jälkeen kun vanki on kuljetettu poliisiasemalle ja nimi merkitty kirjoihin - ainakin niin pian kun hän saa takauksen järjestetyksi, mikä tapahtuu tavallisesti kädenkäänteessä. Mutta meidän suhteemme tapahtui poikeus, sillä valmisteltiin suurta poliittista juttua, mutta se meni plöröksi. Syytä en tiedä. Minut vapautettiin täydellisesti kaikesta vastuusta, kuten tapahtui sille toisellekin lakon johtajalle.

Minulla on ollut hyvä ystävä sitten vuoden 1928. Kesästä 1934 olen asunut hänen kanssaan. Hän on leski, omaten tytön ja pojan, 16 ja 18 vuotiaat. Käyttää tyttönimeään.

Niin siinä on sitten minun autobiograafini.

Tiedot on vain Sinua varten.

Kerroppa veikkonen itsestäsiikin samaan atpaan.

Koska en ole saanut vielä lupaamaasi kirjettä, niin panen tähän tällä kertaa pisteen, toivottaen Sinulle hyvää vointia ja menestystä.

Veljellisesti Sinun